

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. **Figures** to the right indicate **full marks**.
2. Draw neat diagrams and schedules where necessary.

Q1 Answer the following in brief.

(20)

- State two drawback of wealth definition of Economics defined by Adam smith.
- Write two arguments against "Economics is science".
- What is Normative Economics? Give an example.
- What is social cost?
- Write two features of Labour.
- What is density of population?
- State two causes of low per capital income in India.
- State difference between small scale industry and cottage industry.
- What is Direct Tax and Indirect Tax?
- What is Money Market? Give an examples.

Q2 Write short notes. (Any 4)

(20)

- Short term market and long term market.
- Marginal Productivity Theory of Wages.
- Features of Monopoly Market.
- Trends in Indian Foreign Trade after Independence.
- Balance of Payment.
- WTO.

Q3 Answer the following. (Any 2)

(12)

- Comment on poverty eradication programs in India.
- Suggest the measures to improve the agriculture productivity in India.
- Given TFC 200, Find out TVC, TC, AFC, AVC and AC.

Units of Output	1	2	3	4	5	6
MC	-----	50	80	100	100	80

Q4 Answer the following in details. (Any 4)

(48)

- Write the features of Law. Explain the relevance of Economics to Law.
- State and explain the various kinds of price elasticity of demand.
- State the factors determining real wages. Why do entrepreneurs earn profit? Discuss with relevant theories of profit.
- What is population explosion? Explain the measures to control population growth in India.
- Comment on New Industrial Policy 1991.
- Evaluate Indian Tax structure and reforms since 1990.

मराठी रुपांतर

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
२) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.१ खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(२०)

- अ) अॅडम स्मीथ यांनी सांगितलेल्या अर्थशास्त्राच्या व्याख्येतील दोन त्रुटी लिहा.
ब) 'अर्थशास्त्र हे शास्त्र आहे' या विरोधातील दोन युक्तवाद लिहा.
क) आदर्शवादी अर्थशास्त्र म्हणजे काय? एक उदाहरण लिहा.
ड) सामाजिक मुल्य म्हणजे काय?
इ) श्रमाची दोन वैशिष्ट्ये लिहा.
फ) लोकसंख्येची घनता म्हणजे काय?
ग) भारतातील कमी दरडोई उत्पन्नाची दोन कारणे लिहा.
ह) लघु उद्योग आणि कुटीरोद्योग यातील फरक लिहा.
ई) प्रत्यक्ष कर आणि अप्रत्यक्ष कर म्हणजे काय?
ज) वित्तीय बाजार म्हणजे काय? एक उदाहरण लिहा.

प्र.२ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

(२०)

- अ) अल्पकाळ बाजार आणि दीर्घकाळ बाजार
ब) मजुरीचा सिमांत उत्पादकतेचा सिद्धांत
क) मत्तेदारी बाजाराची वैशिष्ट्ये
ड) स्वातंत्र्योत्तर काळात भारताच्या परकीय व्यापारातील बदल
इ) व्यवहारशेष
फ) डब्ल्यू. टी. ओ. (WTO)

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(१२)

- अ) भारतातील दारिद्र्य निर्मुलनाच्या कार्यक्रमावर भाष्य करा.
 ब) भारतातील कृषि उत्पादकता सुधारण्यासाठी उपाय सुचवा.
 क) TFC २०० दिली असता खालील मुल्य काढा. TVC, TC, AFC, AVC आणि AC.

Units of Output	१	२	३	४	५	६
MC	-----	५०	८०	१००	१००	८०

प्र.४ खालील प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर लिहा. (कोणत्याही चार)

(४८)

- अ) कायद्याची वैशिष्ट्ये लिहा. अर्थशास्त्राचा कायद्याशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.
 ब) मागणीच्या किंमत लवचिकतेचे विविध प्रकार सांगून स्पष्ट करा.
 क) वास्तव मजूरी निर्धारित करणारे घटक लिहा. उद्योजकांना नफा का मिळतो ते समर्पक नफ्याचे सिद्धांत देऊन चर्चा करा.
 ड) लोकसंख्येचा विस्फोट म्हणजे काय? भारतात लोकसंख्या वाढीवर नियंत्रण आणण्यासाठी उपाय स्पष्ट करा.
 इ) नवीन औद्योगिक धोरण १९९१ यावर भाष्य करा.
 फ) १९९० पासून भारतातील कर रचना आणि कर सुधारणा यांचे मुल्यमापन करा.
